

Fabiënne, de dochter van Lucia de B., omhelst haar vader na de uitspraak. Foto Martijn Beekman / de Volkskrant

Vrijspraak voor Lucia nog niet zeker

Achtergrond

► Succes voor sympathisanten na 'vechten tegen de bierkaai'.

► Hoogleraar Buruma: geen precedent door uitspraak.

Van onze verslaggever Menno van Dongen

DEN HAAG Ze was de grootste seriemoordenaar van Nederland, volgens talloze rechters die zich over haar zaak bogen. Toch besloot de Hoge Raad dinsdag dat Lucia de B. een nieuw proces krijgt. Zal dat leiden tot vrijspraak? En wat betekent het voor andere veroordeelden?

De zaak van De B. zal opnieuw worden bekeken door raadsheren van het gerechtshof in Arnhem. Ze staan vrij in hun keuze: vrijspraak is mogelijk, levenslang ook.

De sympathisanten van de verpleegkundige rekenen op vrijspraak. Ze benadrukken dat meerdere deskundigen hebben vastgesteld dat de veronderstelde moord op baby A. waarschijnlijk een natuurlijk sterfgeval is. Omdat dit de enige zaak was waarvoor direct bewijs was, is het fundament onder de veroordeling weggefallen.

'De zaak van A. was essentieel voor de bewezen verklaring van de andere zaken', aldus advocaat Ton Visser. 'Dit was de locomotief van het proces; die rijdt nu niet meer.'

Eerder dit jaar pleitte de Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken (CEAS) voor heropening van de zaak-De B. De verpleegkundige zou slachtoffer zijn geworden van tunnelvisie. Hoewel er geen sporen en ooggetuigen waren, bleven politie en justitie haar beschouwen als moordverdachte.

'Na al die onderzoeken kan niemand met droge ogen beweren dat Lucia de B. die moorden echt heeft gepleegd', zegt hoogleraar rechtspsychologie Peter van Koppen. Hij is blij dat de zaak wordt heropend, waar hij al op had gerekend. 'De Hoge Raad komt tot deze

'Zaak van baby A. was in dit proces de locomotief; die rijdt nu niet meer'

uitspraak om maatschappelijke onrust te voorkomen.'

Voor hoogleraar wetenschapsfilosofie Ton Derksen voelt de herziening als een triomf. Samen met zijn zus, Metta de Noo, strijdt hij al jaren tegen de veroordeling van De B. Hij schreef een boek over de

zaak waarin veel argumenten staan die zijn overgenomen door de Hoge Raad. Na lang 'vechten tegen de bierkaai', zoals ze het noemen, hebben ze succes.

'Het duurde langer dan ik had verwacht', vertelt Derksen. 'Herziening van onherroepelijke veroordelingen is veel te moeilijk in Nederland. Het systeem moet anders; rechters zijn niet onfeilbaar.'

Voor heropening van een strafzaak is een novum nodig: een nieuw feit dat tot vrijspraak zou hebben geleid als rechters ervan op de hoogte waren geweest. De drempel voor zo'n feit is hoog.

Derksen hoopt dat deze zaak zal zorgen voor jurisprudentie die herziening makkelijker maakt. Volgens een woordvoerder van het rechtscollege is dat niet zo.

Deze uitspraak schept geen precedent, zegt ook hoogleraar straf-

recht Ybo Buruma, voorzitter van de CEAS. 'Je ziet dat de Hoge Raad heel omzichtig omgaat met het nieuwe oordeel van deskundige Meulenbelt. Ze doen dat om te voorkomen dat duizenden mensen naar de Hoge Raad gaan omdat een professor zegt: er klopt iets niet in mijn zaak, dus ik heb een novum. Het houdt een keer op.'

Van Koppen ziet in de uitspraak geen reden voor optimisme voor andere veroordeelden. 'De Hoge Raad blijft te streng.'

Ook voor Lucia de B. is nog niets zeker, waarschuwt hij.

'Toen de Deventer moordzaak werd heropend was er ook geen bewijs meer. Maar het OM deed in de aanloop naar het nieuwe proces alles om nieuw bewijs te vinden. Dat lukte en hij werd weer veroordeeld. Zoiets sluit ik ook in deze zaak niet uit.'